

Anvisningar för att rekvirera statsbidrag för 2026 i syfte att motverka ensamhet bland äldre genom hälsosamtal

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2026 fördela statsbidrag till landets kommuner för att motverka ensamhet bland äldre genom att starta, förbättra eller utöka arbetet med hälsosamtal. Regeringen beräknar att årligen avsätta medel för kommunernas arbete med att bryta och förebygga ofrivillig ensamhet hos äldre, under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Med hälsosamtal avses ett individuellt, strukturerat samtal med syfte att identifiera äldre personer som upplever ofrivillig ensamhet, samt att identifiera de eventuella hindren som personen upplever för att delta i sociala aktiviteter. Efter att hindren har identifierats kan den enskilde få hjälp att komma på lösningar för att delta i de sociala sammanhang som personen önskar.

Vad kan ni använda statsbidraget till?

Statsbidraget syfte är att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre genom hälsosamtal.

Statsbidraget får användas i följande syfte:

- Starta, förbättra eller utöka arbetet med hälsosamtal. Samtalen ska ge en möjlighet att diskutera den enskildes livssituation och berätta om vilka aktiviteter, i kommunal eller annan regi, som finns att tillgå.
- Identifiera eventuella andra behov relaterade till hälsoproblem vilka kräver vidare insatser från socialtjänst eller hälso- och sjukvård.

Statsbidraget får användas till personer som är 65 år och äldre. Socialstyrelsen ser ett ökat behov hos personer som är över 80 år eller som av andra skäl än hög ålder löper särskild risk att drabbas av ofrivillig ensamhet.

Medlen ska inte användas till att anordna generella aktiviteter som är avsedda att motverka ensamhet, t.ex. caféer eller träffpunkter.

Om arbetet med hälsosamtal planeras så att de utförs i den enskildes hem, bör kommunen eller regionen utforma arbetet så att den äldres trygghet värnas och sårbarhet för brott inte ökar.

Statsbidragets storlek

Medlen omfattar totalt 90 000 000 kronor för 2026. I fördelningslistan framgår hur stort belopp som varje kommun kan rekvirera.

Vilka kan rekvirera?

Samtliga kommuner.

När kan ni använda statsbidraget?

Ni kan använda statsbidraget under perioden **1 januari 2026 till 31 december 2026**.

Det är tillåtet att använda statsbidraget retroaktivt för kostnader från 1 januari. Det går också bra att göra reserveringar i bokföringen för fakturor som avser bidragsåret men betalas året efter. Det som är viktigt är att det som fakturan avser ska ha hänt inom bidragsåret samt att både fakturan och händelsen ska kunna styrkas vid kontroll.

Hur får ni del av statsbidraget?

För att kunna rekquirera statsbidrag i e-tjänsten måste kommunen först ha ett godkänt ombud. Via länken på statsbidragets hemsida kan du läsa om vad ett ombud är, vem som kan bli ombud och hur man gör för att ansöka om att bli ombud, det vill säga göra en ombudsansökan.

Av fördelningsnyckeln i bilagan Fördelningslista framgår vilket belopp varje kommun kan rekquirera för 2026.

Rekvireringen ska ske senast den **16 mars 2026** i Socialstyrelsen e-tjänst. Vi betalar ut medlen löpande efter att rekvisitionen har kommit in.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av statsbidrag?

En kommun som har tagit emot bidrag ska efterföljande år återrapportera till Socialstyrelsen hur statsbidraget har använts. Socialstyrelsen skickar ut ett webbserat återrapporteringsformulär till bidragsmottagarens registratur i början av 2027.

Inför återrapporteringen är det viktigt att ni dokumenterar det ni gör och vad ni uppnår. Återrapporteringsformuläret kommer till exempel att innehålla frågor om hur mycket statsbidrag som kommunen har använt, hur kommunen har organiserat och genomfört uppdraget, vilka resultat som har uppnåtts samt hur kommunen har utvärderat och vidareutvecklat arbetet med hälsosamtal.

Statsbidraget ska återbetalas om statsbidraget inte:

- Har använts (outnyttjade medel)
- Har använts för avsett syfte
- Har återrapporterats inom angiven tidsram
- Har använts enligt övriga angivna villkor

Ni ska kunna visa hur ni har använt statsbidraget

Utöver den ordinarie redovisningen kan Socialstyrelsen välja att genomföra en fördjupad granskning av bidragets användning. Kommunen ska i sådana fall kunna lämna in underlag som möjliggör att Socialstyrelsen kan göra en sådan granskning. (Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Den kommun som inte kan lämna ett sådant underlag kan bli helt eller delvis återbetalningsskyldig.

Vilka underlag kan kommunen behöva lämna in?

- Utdrag ur huvudbok/kontoutdrag – Det bör finnas ett eget kostnadsställe eller projektkod för statsbidraget. Redovisningen måste vara tydlig, spårbar och överblickbar.
- Underlag som styrker kommunens/regionens genomförda insatser.
- Fakturor som styrker nedlagda kostnader – Fakturorna ska vara tydliga och beskriva vad kommunen/regionen har betalat för.
- Lönespecifikationer och/eller anställningsavtal som styrker lönekostnader.

Kontakt**Hälsosamtal**

E-post: statsbidrag.halsosamtal@Socialstyrelsen.se